

Nýggjur limur í grundlógarnevndini

JOHN JOHANNESSEN

Jóannes Hansen, studentaskúllærari, er nýggjur limur í grundlógarnevndini. Hann tekur við eftir Eibrítt á Plógvi, ið hevur tikið seg úr nevndini.

Nýggi limurin í grundlógarnevndini hevur hollar starvsroyndir á mongum økjum. Hann tók prógv sum fólkskúllærari í 1980, og eftir hetta starvaðist hann

eina tíð sum lærari í Danmark.

Jóannes Hansen leyk prógv í samfelagsfrøði og geografi á Roskilde Universitetscenter í 1987.

Jóannes er 44 ára gamal og býr saman við familju sínari á Toftum. Hann starvast í lótni sum studentaskúllærari í studentaskúlanum á Kambsdali.

Nýggi limur grundlógarnevndarinnar hevur eisini drúgvan

royndir á journalistiska økinum. Hann hevur gjøgnumtíðna bæði tikið við blað og útvarpsarbeiði, og síðani hevur hann eisini skrivað fleiri ítróttarárbækur. Í journalistiska starvi sínum hevur Jóannes tikið nógva við bæði ítrótt, politikk og samfelagsviðurskipti annars.

Næsti fundur grundlógarnevndarinnar er 8. november

Viðmerking:

Halló, Hoydal og hini...

Góði Høgni!

Várkensla er góð á heystardegi. Lív á dökkum degi.

Havi sitið og lýtt á orð tini í Útvarpið Føroya í kvøld, 28. október 1999. Sendingin, Vaglið, er við at fjara í lótni, meðan hjartaligar og ungar røddir syngja um okkara land. Eitt fint og bleytt punktum.

Men eg hugsaði av óvart, at vit føroyingar eru sjáldsama løgnir. Orsøkin til hesa knøppu niðurstøðu er, at fógur orð, dirvi, áráði og barnatrúgv eftir øllum at døma hvørjaferð eiga at elva til marrudreyrar, ið skulu vígja upp ímóti vónini. Vónini um frælsi, sum jú bert kann spretta úr hjartanum, og sum ongar búskaparligar metingar eiga lut í.

Hugfloðið hevur góðan byr í slíkum lótnum. Vit eru øll menniskju. Andlit daga undan. Hans Pauli Str(a)mm, dómari í fjölmiðlamálum... Hendrik (M)old, pluss onkur ókennilg og reyðsprongd andlit, sum umboða jllsinnio í sini heild.

Pál Weihe dager eisini undan í hesum litríka og ampaelvandi myndaspæli. Hvi?

Jú, skal eg siga tær, Hoydal. Okkara livfrøðiliga orkuverv á granskingarøkinum umboðar flegutøkina, og hetta við íbregi er kanska fest í føroysku fólkhugsanina. Kanska eru minar flegur orsøk til, at áðurnevndu politisku andlit verða klamsað upp í heilan, hvørja ferð onkur er so veltignaða góðtrúgv in sum tú.

Flestu føroyingar trúgva á okkurt slag av felagsskapi. Ein felagsskap, sum ikki hopar undan, tá hann brestur í flokspolitiskar grótveggir, sum tá avtornar bert eru gjørdir úr flokspolitiskum mjørkasementi.

Men tíverri eru flokspolitisku mörkini í Føroyum gjørd í øðrum stóddum enn landið sjálvt. Og júst í hesum høpi fari eg at loyva mær at draga Pál Weihe inn í myndina, sum hesaferð ikki er ampaelvandi.

Sært tú, harra Hoydal, tá vit tosa um arvaendimær í blóðinum, hava vit lyndi til at blanda hugtøkini. Pál og onnur livfrøðiliga virkin fólk kenna ta frøðiliga lýsingina av fleguvarinum. Hon er sera áhugaverd, men til tess at varðveita starvsliga trúvrið hjá Pál Weihe, sum óboðin

er tikin upp í tekstin, leggja vit læknan í dropp eina lótni. Summi siga, at vit deiliga føroyingar hava fingið eina »ófrælsis-arvæind« stungna í armin meðan vit dúraðu onkustaðni í okkara drúgvu hjálandatíð. Við øðrum orðum; tað liggur í blóðinum at vilja ófrælsi.

Lækna- og søgufrøðiliga eri eg leikmaður, og tiskil havi eg aðra hugsan um hetta aðalmál. Tí noyðist eg tíverri at lata vituga »flegu-eldhug-ingin«. Pál Weihe, liggja í droppi, og venda aftur til tín, Høgni Hoydal. Í tí sambandinum noyðist eg at triva í mína »suðrisku terminologi«.

Hygne! Tú skal ikki koma her og fortelja mér, at tú ongantíð hevur upplivað tað... O.K., Eg skal siga tær, hvat tað dreymar seg um: Sosialan arv.

Ja, tú stendur óivað, sum á berum. Nei, les og læt, tú ungi óroyndi!

Øll henda fantastiska veljarafjöldin fer niðan til Høgvíkar ein tilvildarlígan dag. Niðan millum gilja. Tú ert enn ikki vorðin politikari. Enn ert tú bara klæni og blíðskortaði Høgni Hoydal. Hinir mennir og tú standa og práta í unga grannalagnum, har familjur bróta upp úr nýggjum. Onkur hevur lagað garð. Annar er komin al-goystur í tún á rasarasúkklu. Triði er júst komin aftur av fjarleiðum. Tit eru vanligir máttugir menn í øllum stóddum, ið eftir lokið verk gleða seg til lønina frá konunum.

Politikkur er evnið í tóninum henda seinnapart. Ímeðan spæla börnini í grýtuta tóninum. Og páparnir gera burtur yr sær. Tjóðveldið hevur verið havt á munni eini 100 ár, so tað evnið sleppur óivað frammat, nú gáttin til 21. öld hómast í hugaheiminum. Altso, eg meini, var ongin ivi, so var nevnan orðadráttur um málið.

Meðan lítla 4 ára gamla og árvaðna Lív spælir millum klípurar í tóninum hjá Høgni Hoydal, gerast menn heitir í virðiligum orðadrátti. — Kanst tú fortelja mær, hvussu fanin vit føroyingar skulu klára okkum sjálvar, og ikki fáa blökk, róp har mæltasti pápin.

Lítla Lív missir klípu. Hon ætlaði at leggja hana á sín dvørga-varða, hon hevur lagað sær í tóninum:

...Føroyingur...sjálv-

ur...ikki...Lív kennir hesi orðini. Babba og Mamma hava sagt tær við hana áður. Hon hugsar: Føroyingur...tað eri eg, tí tað siga mamma og babba, at eg eri. Hon hugsar: Sjálvur...tað er óhugnaligt at vera einsamallur, tað havi eg høyr í ævintrunum, sum babba fortelur. Hon hugsar: Ikki...tað sigur mamma, tá eg geri okkurt forboðið.

Ein hugsað søga í 1999. Ja, Høgni, eg veit ikki um tað ber til at kalla hetta ein sosialan arv. Hann er kanska alt ov a-sosialur at eiga rett til heitð. Arvur er tað kanska. Henda søgan er jú rættiliga tíðarleys. Eg meini, hvør hevur ikki tosað um ómegd, meðan børn lurtu? Sogan er óivað tíðarleys í Føroyum, so kanska er hon als ikki bert farin fram fram Millum Gilja, men er bert ein endurtøka sum endurtur seg sjálva sum eitt ódeyðiligt bergmál.

Millum annað hetta, er kanska orsøkin til hugasamband, ið koma fram fyri meg sum andlit á monnum, sum bragdliga siga seg umboða afturhaldið og ómegdina.

»By the way«. Lat meg siga tað beinanvegin. Eg eri ikki tjóðveldismaður. Hetta málið er størri enn so.

Aporopos flokkar...og javnaðarmenn. Teir, eg havi nevnt eru áhugaverdir. Eg haldi tað vera ótrúliga deiligt, at vit hava fingið Hans Paula Strøm á ting. Við sínum fitta gullringi í oyra-snippinum og skikkaðu eygleiðingum kann hann gerast ein stórur politikari. Hann skal bara gevast við at tosa um tær veiku í samfelagnum, sum hann heldur vera vanligar arbeiðsfólk (Tey sterkastu fólkini, eg kenni, eru arbeiðsfólk og handverkarar).

Hendrik (M)old lata vit liggja í hesum umfari. Hann verður kanska endurvaldur í betri líki.

Ein tíma eyka

Antin tú ætlar tær út at mála býin reyðan ella tú bert ætlar tær at vera heima og taka tað róligt í nátt, so fært tú ein tíma eyka. Tað er nevniliga í nátt, at vit førka klokkan ein tíma aftur, fyri at fáa vetrartíð. So hóast veturin og myrkið nú eru veruleiki, kunnu vit fegnast um, at vit í nátt trína inn í

longsa samdøgur av árinum. Nevniliga eitt samdøgur á 25 tímar.

Einki klárt enn

- men vit eru í samráðingum við vestmenn-ingar og aðrar um at fáa skip, sigur Hálvdan Gudmundsen, reidari

ÓLAVUR Í BEITI

Í Útvarpinum herfyri bórúst tíðindini, at felag í Vágum hevði keypt »Vestmenning«, tí »Klettarnir« helst fóru at verða keyptir aftur til Føroya. Tað kundi skiljast soleiðis á tíðindunum sum var handilin longu avgreiddur, men soleiðis er kortini ikki. Hálvdan Gudmundsen, reidari á »Mars« og fyrrverandi eigari av »Vesturtúgvuni«, sum er seld til Noregs, sigur við Sosialin, at samráðingar hava verið við felagið í Vestmanna, men hetta eru kortini ikki ódrísi samráðingar enn við so mong onnur feløg sum hava skip til sølu.

Tað er rætt at reidarið hevur fiskiloyvini hjá »Mars« og »Vesturtúgvuni«, og eisini innflutningslovi fyri »Vesturtúgvuna«, men tað er langt eftir á mál at nakað skip er komið ístaðin fyri og nakar sáttmáli gjørdur. Í lótni eru umboð fyri felagið í Vestmanna og kannar Klettarnar báðar, men avgerð er heldur ikki enn tikin um keyp av trolarunum báðum.

»Mars« er í lótni veitingarskip og siglir út frá Egersund í Noregi. Higar til hevur ikki verið so nógva at gjørt sum í fjør hjá »Mars«, men Hálvdan Gudmundsen metir at tað sær bjartari út fyri komandi ár.

Skódeildin í Handilskjarnanum

Fjølbroytt úrval av skóm

279,-

429,-

299,-

Handilskjanin

N. Finsensgøta 8 • Tlf. 317919

www.handilskjanin.fo